

Yib rok President Thomas S. Monson

Pin'en Ni Yibe Mel'eg

Ninge yoeg ningad me'leged fatin mat'aw nib mom'aw ko tin kireb ban'en nib moem rogon.

Pi walageg, um'on ni nggu tabab nag e numon Rog e daba', ma Gu ba a'dag ni nggog marunga'agen aningeg e temple nib be'ech, ulan boechi pul nge duw ni ba yib, ma ra ni toey u: Quito, Ecuador; Harare, Zimbabwe; Belém, Brazil; nge bin la'agruw e temple u Lima, Peru.

Nap'an ni gu un ko Ulung ko Ragag nge L'agruwi Apostle u lane 1963, ma ba' 12 e temple u lane Galasia ni yibe toey. L'agruw wik nike thimur nikan yibily nag fare Provo City Center Temple, ma chiney e 150 urngin e temple nib fal' u dakean e fayleng. Ri gadaed ba falflaen' ko pi tawa'ath ni gadaed be thapeg u lane pi temple ney nib thothup.

Chiney, pi walageg, e gu ba a'dag ni nggu pining e magaer ko ngiyal' ney ni nggu weliy' e tafney rog ngo-med ko re kadbul ney.

Ku ug leam nag marunga'agen e pin'en ni yibe mel'eg. Kan noeg ni pin'en ni be buch e rayog ni nge thilyeg e tin kakrom ban'en, ni boed e yafas ko gidii'. Pi n'en ni gadaed be mel'eg e be sunmiy e tin nirabuch rodaed.

Nap'an ni kad chuw gaed u yafos u m'on ko yafos u fayleng rodad ni kad baed nga fayleng, ma ba' e tawa'ath rodaed ni ngad mel'eged ban'en. Gol rodaed e ngad thapeged e rir u celestial, ma pin'en ni gadaed be mel'eg e ra n'anggin, ni baga', ni gadaed ra taw ko ra gol nem rodaed ba fa danga'.

Oreni gimed e manang e bab-yor ni marunga'agen Alice ulan e babyorrok *LewisCaroll ni kanoeg e Alice's Adventures in Wonderland [N'en nike Buch Rok Alice u Bang Nib Falel]*. Gara nang nike yib ko ba kanawo' ni l'agruw e gin nib sar ngay u pow'chen, ra reb ma be sar nga m'on machane ba thil e gin nibe sar ngay. Nap'an ni dugliy e gin ni nge sar ngay, me mad'eg nike mada' fare Cheshire Cat e ngay, me fith Alice ngak, "Bin ngan e kanawo' e nggu fek?"

Fare gatu ke fulweg, "Be taga' ngak e taw ni gaba a'dag. Fa'an damu nang e taw ni gaba a'dag ningam soer ngay, dariy" fan bi ningan e kanawo' ngam fek."¹

Ba thil ku Alice, ya gadaed manang ko gin ni gadaed ba a'dag ni

ngad dared ngay, *mabaga'* fan ko gin ni ngad dared ngay, ya kanawo' ni gadaed be leak u lane ra yafas ney e be feek daed ko yafas rodaed ko bin migid e yafas.

Gube athapeg ni gadaed ra mel'eg ni ngad suguyed gadaed ko mich nib gel ni ra mang e gelngin daed ko tirok mo'onian ban'en—mich nib riy'ul', mit e mich ni ra ayuweg daed me pi' gelngin daed ni ngad mel'eged e n'en nib mangil. Ra dariy' e mich ney, ma dabin thap gaed nga biyang. Ra ba', ma rayog ngad thapeged e gol rodaed.

Demtrug nib alamrin ni ngad mel'eged u fithik e gonop, ma ba' e ngiyal' nap'an ni gadaed ra mel'eg e tin de fel'. Tawa'ath ko kalngan'uy, nike pi e Tathapeg rodaed, e be yag nag ngodaed ni ngad fal'eged rogon e yafas rodaed, ni ngeyag ni ngad suload ko ra kanawo' ni ra fek daed ko ra rir nem u celestial ni gadaed ba a'dag.

Gube athapeg ni gadaed ra athamgil gad siyeged e tin tagan' ban'en. Ninge yoeg ningad me'leged fatin mat'aw nib mom'aw ko tin kireb ban'en nib moem rogon.

Nap'an ni gadaed ra tunom nag e pin'en ni gadaed be mel'eg u lane yafas rodaed ni gubin ngiyal'—demtrug ko biney e fa binem—ma fa'anra gadaed ra mel'eg Kristus, ma gadaed ra ngongliy e tin nib mangil.

Meybil rog u lan gumircha'eg e rayog rodaed e biney u dakean fithngan Yesus Kristus, ni ir Somoel nge Tathapeg rodaed, amen.

NOTE

1. Keb ko yaat rok Lewis Carroll, *Alice's Adventures in Wonderland* (1898), 89.

Tafnow ni fan ko Rran Rodad

Tabab ko May 2016 nga mada' ko October 2016, pi lesan ko Melchizedek Priesthood ngeRelief Society ko bin aningeg e Madnom e thingar ni fal'eg rogon ko ta'areb fa ba yo'or e numon nikan pi' ko general conference ko April 2016. U lane Octoer 2016, ma pi numon e ran mel'eg ko genenral conference ko April fa October. Pi president ko stake nge district e thingar ri mel'eg ko bin ngan e pi numon e ran murwel ngay ko gin ni yaed bay riy', fa yaed ra pi' e biney e murwel ngak e pi bishop nge pi branch president.

Pi numon ney e bay (ni bukum e sabathin) ko conference.lds.org.

Ni yib ku President Dieter F. Uchtdorf

Bin La'gruw e Counselor u lane Bin Som'm'on e Presidency

Ra Tayem Nga Dakaen Poen me Fekem i Yaen nga Tabinaew

Woed e ni Tagafaliy e Saaf ma piri'eg pi saaf kan malog Rok, fa'anre ram chibiy ngalang gum'racha'anum ngak en Tathapeg e fayleng, ir e ra piri'y'egem.

Ke yib e murus ngog napa'an gub pagal ma kug rung'ag pi lingan nib gaa' ko fapi air-raid siren ni ke od nigeu u neap. De n'uw nap'an, ma kug rung'ag yug ban'en, ni'ir e lingan e skuki nge parpala riy', ma ke ga' nag mada' ko ke rurug e nifeng. Ke fil e nina' romad ngomad nib fal' rogon, ni gamaed e bitir e nggu feked e kabang romad ma gamed mil nga iyan ko bomb shelter romad. Nap'an e mil romad u fithik e nep nib talimar, ke aw pi flare nib yarra' mab wech'wech' ra'en riy' ni ngar dag e target ko bomb rok pi skuki. Nrib ma'athuk riy', machane kan pinning e flare nem e Christmas tree.

Aningege e duw rog, muguy e mal u dakean e fayleng.

Dresden

Gathi nrib palog ko na'un e tabinaw rog e ba' fare binaew ni Dresden. Picha'an nu Dresden e

kar guyed tin ni kug gu' sana biyu' ngo biyu' e yay. Yoko' nib nify kan sunmiy ko biyu' ngo biyu' e ton ko donmach, kar gathay nag pi kana-wo' nu Dresden, ni ke kireb nag 90 pacent ko re binaew me magaer riy' kemus awat nge malang.

Nrib papay riy', fare binaew ni kan noeg e "Tafen e Fla'ab" e ke m'ay. Erich Kästner, ma yol nu German, me yoloey marunga'agen, "Lan biyu' e duw ke toey pi rung'ung nib fel' ya'an riy", u t'ab e neap ke gathay nag. "Nap'an kub pagal e de yoeg nggu lemnag ke uragon e mogoth'goth' ko mael ni ke tabab e gidii' romad e ra tal'eg. Fayleng romad e ke ya'an e tafen ni dariy' e athap riy' fa tin nib fel' nga mo'on.

Bin tomur e duw, kug sul nga fare binaew ni Dresden. Medlipi ragag e duw tomuren fare mael, ni'ir bayay, e "Tafen e Fla'ab" ko binaw. Pi awat nge malang e dakuriy', ma fare

binaew e kan sulweg mab mon'og nag.

Nap'an Kug waen ngaram kug gu' fare galasia nu Luther Frauenkirche, fare Galasia ku Ppin Rodad. Kan toey napa'an fare 1700's, ke mang reb e talbuch nib fel' ya'an nu Dresden, machane fare mael ke thimur riy' nga but. Ke magaey aram rogon bo'or e duw, mada' ko ngiyal' ni kan noeg e gidii' ni ngar toey bayay Frauenkirche.

Boech i malang ko fare galasia nib som'on e kan thapeg min yarmiy, ma nap'an rayog, mar un ko toey ko fare galasia bayay. Daba' rayog ni ngam gu' pi malang nib talimar ko nify boech ngo boech ko fare rung'ung e galasia. Pi "malad'" riy" e ma sulaen' tin ni ke buch ko fare na'un u mael, ma ba pii' athamgil u waen—ya yad pow ko gelingin e gidii' ni ngar sunmiy e yafos nib bi'ech ko pi awat ko nify.

Fini Kug lemnag marunga'agen chepin Dresden mug gin' ko fare gonop nge madang'dang ko picha'an ni kar sulweg fare n'en ni ke gathay nag nib polo', Kug thamiy e Kan ni Thothup riy'. Riy'ul', kug lemnag ni fa'anra gidii' e rayog ni nge toey biyay e mogoth'goth', awat, nge malang ko binaew kan gathay nag min fal'eg e na'un nrib fel' ya'an riy' nibe yip nga tharimy, amrogon e rayog e Chita-mangdad ni bay u Tharimy ni nge thiliyeg pifak Rok ni kar mul gad, dol' gad, fa kan malog nagraad?

Dariy' fan mit e mogoth'goth' ni ba' ko yafos rodad e chiney'. Dariy' fan ni fa'anre ke rowrow e denen rodad, ke to'aer e kirebaen' rodad, fa ke gel' e amith ko gumircha'endad. Ya picha' ni dariy' e athap riy', ni rogon e paer

rorad e gafgow, ni kar m'ing gad e pa'agaan', kar baen nagrad, ma yug pi gidii' ni kar pii' keru' rad ngak Got e yad rayog ni ngar toeyed biyay. Mus ni buchu'uw e pi fak mo'oniyan', dariy' e yafos ni ke kireb nag ni de yoeg ni ngan fulweg ngay.

Mulwol ni fan e gospel e ren'ey: bachan ni ba' fare tunom ko thap kan duwgliy e Chitamangdag ni bay u Tharimy nib t'uf rodad, nge bachan ni ba' fare miligach rok Yesus fare Kristus, rayog ni ngad thap gad ko gin nib to'aer rodad min fulweged nib bi'ech, ma amrogon rayog ni ngad thapeged pi tawath ni dabda nanged fan e chiney nge manged be' ni dabi mus bi'id min athapeg e fla'ab rok Got ni de yoeg bee' ni ngan weliy' fan ngay.

Fanathin e Saaf kan Malog Nag

Nap'an ke machib nag Somoel nga dakaen e fayleng, pi tapowi'iy e taliw ko pi rran nem dabun raed dakaen Yesus ni ke bugol nag ngak picha' kan noeg e "ta denen" riy'.

Sana ngorad e mu'un ni ke dariy' fan nag fa a'dag dakaen pi denen rorad. Sana kar lemniged e ra ayuweg picha'an nib denen kemus fa'anre kam fek yathin, togopluw, mab malang nagraed.

Napa'an fare Tathapegdad e nang e n'en ni ke lemnag pi Farise nge ta yoloey e ma lemnag, me yoeg e fanathin:

"Ususn e aray rogon ma bay bigimed ni bay ra'ay I saf ni fak me yan reb ngabang-ere mang e ra rin? Ra pag fa mereb I ragag nge mereb nem ko gin'en ni yad be kay a pan riy' me yan ni be changarnag fare saf ni ke yaen ngabang nge mada' ko ngiyal' ni fin ra pir'eg riy'.

"Ma napa'an nra pir'eg me ri felfelan', me yin' nga pon."²

Kakrom mada' ko chiney, re fanathin ney e ke yip fan ngodad ni nggad pirieg'ned min suluy pi saaf kan malog nagrad min ayuweg picha' ni kan malog gad. Arragon nib riy'ul' mab fel', machane gu lemnag sana yug boech e fan riy'.

Sana bang ko fan e thin rok Yesus, e som'on, e ni ngan fil rogon e muruwel ko Tagafaliy e Saaf nib Fel'?

Sana Ke micheg nag ko fare a'dag rok Got ni fan pifak Rok nib malog nagrad?

Sana fan e mulwol rok Somoel ni Got e riy'ul' ni manang fan u polo' picha' ni kan malog nagrad—ma ni Ir ra pireg'raed, ayuwegrad, min thapeg nagraed?

Fa'anre riy'ul', mang e ra rrin pi saaf ni ngan thapeg e ayuw ney nu tharimy?

Ke t'uf fare saaf ni nge nang fan rogon e sextant nib mom'aw ni nge thi'eg e gin ni bay riy' e coordinate? De t'uf ni nge nang fan e GPS ni nge weliy' fan e gin'en rok? Ke t'uf ni nge nang fan rogon e fal'eg e app ko cell phone ni nge ning ayuw? Ke t'uf fare saaf e fel' yathin e picha' kan famous u'mon fare Tagafaliy e Saaf e ra moy min thapeg riy'?

Dangay. Riy'ul' dangay! Fare saaf e ran thapeg nag kemus ni bachane ke t'uf rok Tagafaliy e Saaf.

Fanathin e saaf kan malog nag e reb e fanathin nrib fel' ngog ku gubin e yaat' ni bay ko chep nib thothup.

Tathapeg rodaed, fare Tagafaliy e Saaf, e manang dad ma gadaed ba tu'uf rok. Manangem ma gab tu'uf Rok.

Manang e ngiyal' ni kam malog, ma manang e gin ni gaba' riy'. Manang e kirbaen' rom. Miyoer rom nib mith. Murus rom. Yilu' rom.

Dariy' fan ni ke uragon kam malog nag—fa'anre ke buch ni bachan kam mel'eg ngay fa bachan e n'en ni dab kum mel'eg riy'.

N'en nib ga'fan e gur faak. Ma gab tu'uf Rok. Ba tu'uf e bitir Rok Rok.

Bachani gab tu'uf Rok, ma ra pir'eg nem. Ir e ra tayem nga dakaen poen' ma felfelan'. Ma nap'an Ir e ra fekem i yaen, Ir e ra yoeg ngak gubin e nii', "Mu uned ngog ko felfelan', ya kug pir'eg fare saf rog ni yan ngabang."³

Mange Ngarin Rrin'ed?

Machane, sana gabe lemnag, mange ke t'uf ni ngu rin? Riy'ul' ni de yoeg kemus Ngggu soen nggu thapeg nag.

Riy'ul' ni Chitamangdaed e ba'a'dag urngin e pifak Rok ni ngar sulloed Ngak, dabi gagiyeg nag bee' ni nge sul nga tharmiy.⁴ Dabi thapegdad fa'anre dubrad dakan dad riy'.

Ere mange ngarin rrin'ed?

Pong Rok e rib moem:

"Chel . . . ngog."⁵

"Mbad Ngog"⁶

Me yoeg ngodad fa'anre gadad ra chugur gad Ngak, Ir e ra chugurngodad.⁷

Aray rogon e ngad daged ngak Ir ni ba'a'dag ni ngad thapeged riy'.

B'a t'uf boech e mich riy'. Machane dam kirebaen'. Fa'anre dabiyoeg ni ngam michaen'um chiney, mu tabab ko athap.

Fa'anre dabiyoeg ni ngam moeg ni kam nang niba' Got e chiney, mrayog ni ngam athapeg ni Ba'. Rayog ni ngam ba'a'dag ni ngam michaen' ngay.⁸ Fal' ni aram rogon ni ngan tabab.

Ma arame, mu ngongoliy e athap rom, mu meybil ngak Chitamangdaed ni bay u Tharmiy. Got e ra dag e t'ufeg Rok ngom, nge muruwel Rok ko thapeg nge thiliyeg e ra tabab.

Boech nga m'on, ram guy e pa'ay Rok nga lan yafos rom. Ram thamiy e tu'ufeg Rok. Ma ra mon'og e a'dag rom ni ngam lek tamilang Rok min fol kanawo' Rok nga lane yafos rom.

Pi bang ko mich ney e kan nog e "ta fol."

Binem e thin e gathi kan lemnag bo'or u tiney e rran. Machane fol ko motochiyel e kengin e gospel rok Yesus Kristus ni bachan gadadma nang ni "udakaen fare Bayul rok Kristus, rayog ni nge thapeg gubin e gidii', nu dakaen fol ko motochiyel nge gam'ing ko fare Gospel."⁹

Fini ngad mon'og e mich rodad, ngariy' mon'og e yul'yul' rodad. Faram kug gog e thin ku ta yoloey nu Germany ni ke kirebaen' ni ke gathay nag e Dresden. Me yoloey e thin ni, "Es gibt nichts Gutes, ausser: Man tut es." Ko picha'an ni dar nanged fan e thin nu German, be yip fan e "Dariy' tin nib fel' mus ni mu rin'ed ngay."¹⁰

Gur nge Gag e rayog nggu gog nib fel' rogon ko tin thothup. Sana gidii' e ra gin gad ngay ko llovan' rodad ko tin ko gospel. Gadow rayog nggu likay nag e likay marnga'agen e taliw rodow nge "lemnag ko na'un [rodaed] nga tharmiy."¹¹ Machane fa'anre mich rodow e dani thiliyegey rogon e paer rodow—fa'anre mich u wun'dow e dani thiliyeg e tin gadow be mel'eg—taliw rodow e dariy' fan, nge mich, fa'an gathi ke mul ngay, e ke waer nag, mra aw mada' ko ngiyal' ni ka mu'.¹²

Fol ko motochiyel e kengin e mich riy'. Ni'ir dakaen e motochiyel ni ra yoeg e tamilang nga lan pi ya'el rodad.

Machane boech e ngiyal' ma daru nanged fan e fol. Gadad ma susun fol ko motochiyel e fan e yafos rodad, gathi rogon ni ngad ngonoliy re fan nib riy'ul'. Bingyal' gadadma gagiyeg nag fa fonow nag picha'an nib t'uf romad ni ngar fol ko pi motochiyel ni nge thiliyeg e yafos rorad nib mat'aw rogon.

Riy'ul' ni bay boech ngiyal' napa'an ke t'uf rodad e thin nib gel' ni ngad kalngan' gad. Riy'ul', ba' boech ni ra motoyil ko pi thin ney.

Machane sana bay yug e fanathin ni ra weliy' fan mang fan gadadma fol ko pi motochiyel rok Got. Sana fol ko pi motochiyel e gathi ni ngan gagiyeg, fonow nag, fa force nag e gidii' ni ngar manged e n'en ni gadad e gathi'. Ya, ni'ir e rogon ni gadad ma piri'eg e tin kan fal'eg rogdad riy'.

Kan sunmiy dad ku Got ni Gubin Marayog Rok. Ir e Chitamangdaed nu Tharmiy. Ri gadaed e ya'el ni Pifaak. Kad sunmiy dad ko pin'en nib

thothup mab fla'ab ni kan ker nib fel' rogon, ma aram ka bay rodad gubin tin nib manechubog.

Machane u roy u fayleng, pi lem nge ngongol rodad e ma un ko tin ni dani thothup ban'en, ni'ir e tin tagan' mab alit. Fare but' nge tin nde fel' ko fayleng rodad ma alit nag pi ya'el rodad, ma be thiliyegey nib mathngelwol ni ngad puguran gad e fan rodad.

Machane gubin e pin'ey ma dabiyyog ni nge thiliyegdad. Kengin e rogdad nib thothup e ke magae. Ma ngiyal' ni gadadma mel'eg nggu chel gad ngak Somoel nib t'uf rodad nge tay pa'adad nga daken e kanawo'en e gachalpen, ma yibi buch e ma'ang'ang'. Fare t'ufeg ku Got ma sug gum'ircha'dad fare tamilang nib riy'ul' ma sug nag e lem rodad, magdad tababi digey e denen; makad dubuyed ni ngad rin'ed e tin nib tagan' ban'en.¹³

Ra thiliyegey e pangidad ko motochiyel faram kug dabu dakaen ma gadad ra nang ni ran fekdad i yaen nga tharmiy. Ma ra ta'aboch riy' ma, fare tagan', alit, nge mo'owaer ku fayleng e ra mul. Ma bingyal', fare ya'el nib machalbobog, mab thothup nga lang dad e ra m'ug, nge tamilang nib bugol e ra mang pangiy dad.

Gur e Rayog ni ngan Thapegnem

Pi walageg nrub t'uf rog, pi fagaer nib t'uf rog, gube micheg ni Got e manangdad—ma Ir ba'a'dag ni nge thapegdad.

Sana gabe lemnag ni ke gathay nag e yafos rom. Sana kam denen. Sana kam rus, kam puwaen', kam kirebaen', fa be tagan' e tafiney rom.

Machane woed e Tagafaliy e Saaf ma piri'eg pi saaf nib malog riy', fa'anre ram chibiy gum'ircha'em nga lang ngak en Tathapeg e fayleng, Ir e ra piri'egem.

Ir e ra thapegem.

Ir e ra chibiyem ngalang min tem nga dakan poen.

Ir e ra fekem nga tabinaew rom.

Fa'anre pi pa' e gidii' mrayog ni nge thiliyeg e awat nge malang ni nge mang na'un nib fel' ya'an, ma ere rayog rodad nggu pa'agaen'gad ni Chitamangdad ni bay u Tharmiy nib t'uf rodad e ra toey rodad bayay. Tunom Rok e ran thiliyegdad nggu manged e gidii' ni tha'abi ga' ko picha' e gadad faram—u gubin e rogon. Urngin e yang ko mich u dakaen kanawo'en e gachalpen e ra mon'og ngodad nggu mang picha' nib fla'ab min thapeg e falfalan' kan duwgliy Got nggu manged riy'.

Irray e mich rog, e tawath rog, nge meybil rog nib sobutan'ug riy' u fithingan ni thothup e Masta rodad, re fithingan ni Yesus Kristus, amen.

PI NOTE

1. Muguy ko Erich Kästner, *Als ich ein kleiner Junge war* (1996), 51–52.
2. Luke 15:4–5.
3. Luke 15:6.
4. Muguy ko "Know This, That Every Soul Is Free," *Hymns*, no. 240.
5. Joel 2:12.
6. Matthew 11:28.
7. Muguy ko Doctrine and Covenants 88:63.
8. Muguy ko Alma 32:27.
9. Kengin ni Likngin e Mich 1:3.
10. Erich Kästner, *Es gibt nichts Gutes, ausser: Man tut es* (1950).
11. "Ku Rrin' Ban'en nib Mangil?" *Hymns*, no. 272.
12. Muguy ko James 2:26.
13. Muguy ko John 8:12.